

สรุปและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มไทยพุทธกับไทยมุสลิมในจังหวัด
นราธิวาสครั้งนี้ ได้ข้อสรุปผลดังนี้

1. การติดต่อกันระหว่างบุคคลและระหว่างกลุ่มของชาวไทยพุทธและไทยมุสลิมส่วนใหญ่อยู่ในระดับดี ส่วนทัศนคติของบุคคลที่มีต่อคนต่างศาสนาส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ทัศนคติของกลุ่มส่วนใหญ่อยู่ในระดับค่อนข้างดี ผลของการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการติดต่อกันกับทัศนคติ พบว่าไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่วางไว้ว่า "ชุมชนที่ชาวไทยทั้ง 2 กลุ่มชาติพันธุ์มีการติดต่อกันมากเท่าไร ก็จะมีทัศนคติที่ดีต่อกันมากขึ้นเท่านั้น" ทั้งในระดับกลุ่มและระดับบุคคล และตัวแปรทั้งสองยังคงมีความสัมพันธ์กันเหมือนเดิม ในการวิเคราะห์ภายใต้เงื่อนไขของตัวแปรเกี่ยวกับสัดส่วนประชากรในชุมชน ศาสนา เพศ และอายุ

2. ทัศนคติระหว่างบุคคลและระหว่างกลุ่มของชาวไทยพุทธและไทยมุสลิมส่วนใหญ่อยู่ในระดับค่อนข้างดี กล่าวคือ ทัศนคติของบุคคลที่มีต่อคนต่างศาสนาส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง และทัศนคติของกลุ่มส่วนใหญ่อยู่ในระดับค่อนข้างดี สำหรับการยอมรับระหว่างบุคคลและระหว่างกลุ่มที่มีต่อคนต่างศาสนานั้น ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ผลของการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติกับการยอมรับ พบว่าเป็นไปตามสมมติฐานที่วางไว้ว่า "ชุมชนที่ชาวไทยทั้ง 2 กลุ่มชาติพันธุ์มีทัศนคติที่ดีมากเท่าไร ก็จะมีการยอมรับมากหรือมีระยะทางทางสังคมมากขึ้นเท่านั้น" ทั้งในระดับกลุ่มและระดับบุคคลและตัวแปรทั้งสองยังคงมีความสัมพันธ์กันเหมือนเดิมในการวิเคราะห์ภายใต้เงื่อนไขของตัวแปรเกี่ยวกับสัดส่วนประชากรในชุมชน ศาสนา เพศ และอายุ ยกเว้นบุคคลที่มีระดับอายุ 60 ปีขึ้นไป ทั้งนี้ น่าจะเป็นเพราะบุคคลที่อยู่ในวัยนี้เป็นผู้อนุรักษ์นิยมและการยอมรับนวัตกรรมใหม่ ๆ ค่อนข้างน้อย.

3. การยอมรับบุคคลต่างศาสนาในระดับบุคคล ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง สำหรับปฏิริยาของสังคมที่มีต่อการละเมิดนั้น ส่วนใหญ่ไม่ค่อยจะสนใจปฏิริยาของสังคมที่มีต่อการละเมิด ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการยอมรับบุคคลต่างศาสนากับปฏิริยาของสังคมที่มีต่อการละเมิด พบว่าเป็นไปตามสมมติฐานที่วางไว้ว่า "การยอมรับซึ่งกันและกัน (ระยะทางทางสังคม) มากหรือน้อยขึ้นอยู่กับปฏิริยาของสังคมที่มีต่อการละเมิด" และตัวแปรทั้งสองยังคงมีความสัมพันธ์กันเหมือนเดิม ในการวิเคราะห์ท้ายใต้เงื่อนไขของตัวแปรเกี่ยวกับลักษณะของประชากรในชุมชน ศาสนา เพศ และอายุ

4. การยอมรับบุคคลต่างชาติพันธุ์นั้น พบว่า ไทยพุทธมีการยอมรับคนไทยเชื้อสายจีนมากกว่าไทยมุสลิม ในทุกลักษณะของประชากรในชุมชน เพศ และอายุ ทั้งนี้จะมีสาเหตุมาจากการนับถือศาสนาเดียวกัน มีขนบธรรมเนียมประเพณี และมีบรรทัดฐานทางสังคมคล้ายคลึงกัน สำหรับไทยมุสลิมนั้น พบว่า มีการยอมรับไทยเชื้อสายจีนมากกว่าไทยพุทธในทุกขนาดลักษณะของประชากรในชุมชน เพศ และช่วงอายุ ระหว่าง 35 ปีขึ้นไป ทั้งนี้จะมีสาเหตุมาจากลักษณะของการประกอบอาชีพ ฐานะทางเศรษฐกิจ และภูมิหลังเกี่ยวกับการปกครองในสังคม

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีจุดบกพร่องในเรื่องของการเก็บข้อมูล เพราะผู้เก็บข้อมูลเป็นข้าราชการ ดังนั้นผู้ตอบอาจจะไม่กล้าให้ข้อมูลตามความเป็นจริง จึงได้ขอผลมาในลักษณะค่อนข้างดีในทุกประเด็นของการวิจัย ฉะนั้น การศึกษาวิจัยแนวนี้ในครั้งต่อไป ควรที่จะใช้ผู้เก็บข้อมูลที่มิใช่เป็นข้าราชการ ควรเป็นผู้ที่ผู้ให้ข้อมูลวางใจ และมั่นใจในการให้ข้อมูลต่าง ๆ เป็นผู้ที่ไม่มียศถือชื่อ และควรเข้าไปสังเกตการณ์ในชุมชนแบบเข้าไปมีส่วนร่วมควาย (Participant Observation)

ทางด้านการวัดตัวแปรนั้น ควรที่จะเลือกใช้วิธีการวัดความสัมพันธ์ของตัวแปรในลักษณะที่หลีกเลี่ยงกัน ทั้งในเรื่องของการติดต่อกัน ทักษะ ทักษะ อิทธิพลของกลุ่ม และการยอมรับกลุ่มชาติพันธุ์ (ระยะทางทางสังคม)

ในการวิเคราะห์ข้อมูลนั้นน่าจะมีการวิเคราะห์ข้อมูลในลักษณะของ PATH ANALYSIS
เพื่อที่จะได้มีคุณค่าในการวิจัยมากขึ้นกว่านี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย